

OŚRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTKÓW W WARSZAWIE

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

A B C D E F G H I J K L L M N O P R S T U V W X Y Z

Nr

ŚLĄSKIE

1. Obiekt

257/1 KOŚCIÓŁ, DAWNIEJ OPACKI, OBECNIE PARAFIALNY
POD WEZWANIEM WNIEBOWZIECIA NPM

2. Czas powstania

XIII - XVIII
XX wiek

3. Miejscowość

- R U D Y

11. Zdjęcie rzut przekrój sytuacja orientacja

4. Adres

RUDY
ul. Zamkowa 1

nr hipoteczny 1037/1

5. Przynależność administracyjna

województwo katowickie

gmina Kuźnia Raciborska

dekanat Racibórz Wschód

diecezja Gliwicka pow. RACIBÓRZ

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Rauden

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo opolskie

powiat raciborski

8. Właściciel i jego adres

Rzymsko-Katolicka Parafia

pod wezwaniem

Wniebowzięcia NPM

ul. Zamkowa 1

47-430 Rudy

9. Użytkownik i jego adres

Rzymsko-Katolicka Parafia

pod wezwaniem

Wniebowzięcia NPM

ul. Zamkowa 1

47-430 Rudy

10. Rejestr zabytków

Nr Op-597/59

data

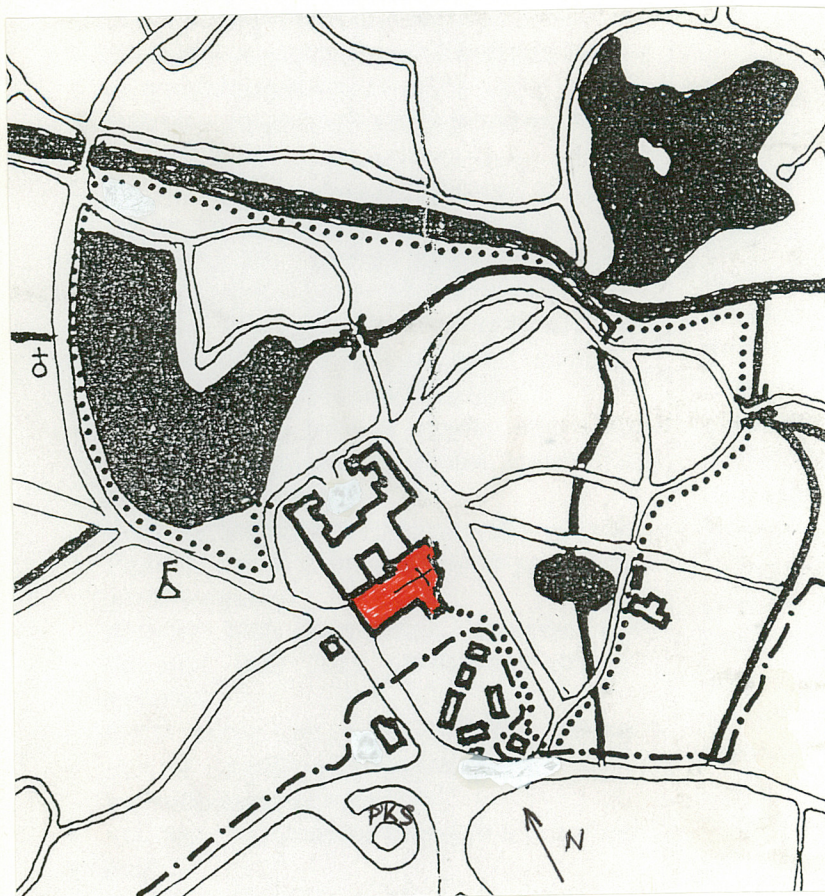
A-341

A/615/2000

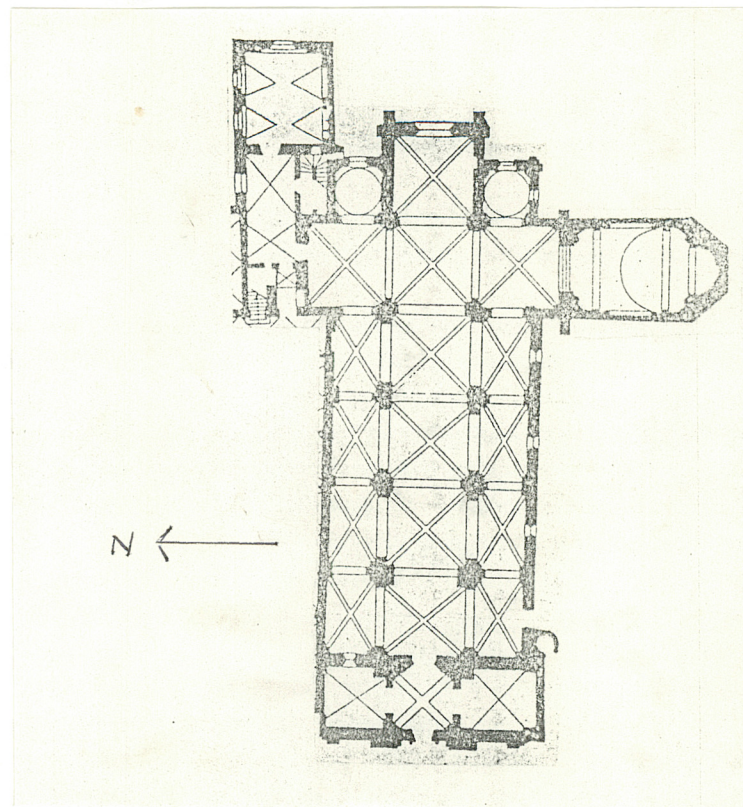
A/1644/97

2 15.12.1997

3237

Sytuacja

Rzut

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu

Klasztor cystersów fundowany na surowym korzeniu przez księcia Władysława Opolskiego i jego żonę Eufemię.

- 1255 rok - sprowadzenie konwentu z Jędrzejowa - prawdopodobna data fundacji;
- 1258 rok - dokument z nadaniami dla klasztoru;
- trzecia ćwierć XIII wieku - budowa kościoła i klasztoru;
- lata 1621, 1626, 1642 - pustoszenie kościoła i klasztoru przez protestantów w czasie wojny trzydziestoletniej;
- 1671 rok - początek budowy kościoła i klasztoru za opata A.E.Pospela przez budowniczego biskupiego Melchiora Wernera z Nysy;
- 1680 rok - podwyższenie murów kościoła przez Karola Ratha z Tworoga Małego oraz budowa kopuł nad kaplicami przy prezbiterium;
- 1685 rok - budowa kruchty zachodniej i krypty;
- 1700 rok - budowa chóru muzycznego, wykonanie dekoracji barokowych w całym wnętrzu;
- lata 1723-1726 - budowa kaplicy Mariackiej za opata Józefa II przez Krzysztofa Hacknera (?);
- lata 1723-1725 i 1783-1798 - budowa i dekoracja fasady zachodniej i wieży kościoła;
- 1810 rok - sekularyzacja klasztoru, kościół staje się kościołem parafialnym;
- lata 1930-1939 - prace konserwatorskie we wnętrzu;
- 1945 rok - spalenie kościoła wraz z klasztorem;
- lata 1947-1950 - odbudowa kościoła pod kierunkiem architekta Zdzisława Kaczmarczyka - przeprowadzono purystyczną regotycyzację wnętrza z zatarciem wielu elementów pierwotnych, np. polichromii.

13. opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenia, instalacje)

Sytuacja - kościół położony na północ od centrum wsi, w zespole z dawnym klasztorem-pałacem, znajdującym się od północy.

Materiał i konstrukcja - kościół orientowany, bazylikowy, z transeptem i wieżą w fasadzie zachodniej, z cegły, częściowo tynkowany. Przekryty sklepieniami czteropłowymi krzyżowo-żebrowymi na gurtach.

Wieżba - dachów (dwuspadowego nad nawą główną i transeptem oraz pulpitowych nad nawami bocznymi) - drewniana, krokwiowo-jętkowa, pobita blachą. Hełm wieńczący typu barokowego, pokryty blachą.

Posadzki - kamienne z kwadratowych płyt z piaskowca.

Schody - na chór muzyczny i poddasze naw bocznych w wieżycze w południowo-zachodnim narożniku bocznej nawy południowej - kamienne, kręcone; schody na piętro zakrystii (dawnej biblioteki) - zabiegowe, drewniane.

Drzwi - główne do kruchty pod wieżą - dwuskrzydłowe, pełne, z okuciami, prostokątne, zamknięte łukiem półpełnym, ujęte w barokowy portal kolumnowy z przełamanym przyczółkiem; drzwi spod kruchty do nawy głównej - dwuskrzydłowe, z desek, częściowo przeszklone, z okuciami, prostokątne, osadzone w romańskogotyckim portalu uskokowym z tympanonem w formie trójliscia, przeszklonym; drzwi boczne do nawy południowej i do zakrystii - prostokątne, płycinowe, z okuciami.

Okna - ostrołukowe, obustronnie rozglifione, rekonstruowane, poza oknem w północnym skrzydle transeptu. W prezbiterium okno trójdzielne, maswerkowe. Od zachodu nad chórem muzycznym rozeta.

Rzut - krzyża łacińskiego, trójnawowy, z transeptem, prezbiterium zamknięte ścianą prostą, flankowane przez kwadratowe kaplice na przedłużeniu naw bocznych. Od zachodu prostokątna, trójpłaszczyznowa kruchta na szerokość całego kościoła.

Elewacje tynkowane, wokół prezbiterium i transeptu odsłonięty ceglany fryz kratownicowy i z cegły rębem skośnie. Również glify okienne ceglane. Nad elewacją zachodnią wieża prostokątna, zwieńczona hełmem kopulastym.

Elewacja zachodnia dwukondygnacyjna trójdzielna, typu jezuickiego, podziały architektoniczne płaskimi, zdwojonymi pilastrami na impostach. Oś centralną wyznacza portal, ujęty w arkadę, który w miejsce tympanonu ma niszę muszlową z figurą Matki Boskiej z Dzieciątkiem. Nad portalem w dwóch kondygnacjach okna zamknięte łukiem pełnym. Nad niższym oknem kartusz z orłem, literą W i mitrą książęcą, nad wyższym kartusz z herbem klasztoru. Na szczytach osi skrajnych rzeźby - święty Michał Archanioł i święty Bernard.

Przy transepcie od południa kaplica Mariacka, prostokątna, zamknięta trójbocznym prezbiterium, wnętrze na rzucie wydłużonego owalu, kryta sklepieniem kolebkowym na gurtach. Od północy do transeptu przylega dwuczłonowa zakrystia z biblioteką na piętrze (pomieszczenie sklepienie krzyżowym i kolebkowym z lunetami).

Wnętrze o jasnej, cysterskiej dyspozycji, ceglane. Zachowane elementy pierwotnego wystroju kamieniarskiego - kapitele kielichowe i kostkowe lizen i służek przyściennych. Wnętrze kaplic bocznych pod wezwaniem świętego Jana Nepomucena i świętego Krzyża oraz kaplicy Mariackiej - barokowe z malowidłami ściennymi.

W kościele zachowane ołtarze boczne w transepcie (barokowe) oraz chrzcielnica (barokowa). Barokowe ambony w nawie głównej rekonstruowane. W kruchcie pod wieżą cztery rzeźby Osterreichera. Na piętrze wieży barokowe obrazy - portrety opatów. Nowe wyposażenie naw - M.Masorz z Rybnika.

Instalacje - wodno-kanalizacyjna, elektryczna, odgromowa, nagłaśniająca, antywłamaniowa.

14. <i>Kubatura</i>	15. <i>Powierzchnia użytkowa</i>	16. <i>Przeznaczenie pierwotne</i>	17. <i>Użytkowanie obecne</i>
14 500 m ³	3000 m ²	kościół	kościół
18. <i>Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</i>		19. <i>Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</i>	
Od 1981 roku prowadzone są, stale nie dokończone, prace konserwatorskie w kaplicy pod wezwaniem Świętego Krzyża (wykonawca - Jan Gałaszek). Grażyna Szczerbińska z zespołem w latach 1990-1992 przeprowadziła konserwację malowideł ściennych kaplicy Mariackiej. Konserwacja ołtarza kaplicy Mariackiej Przeprowadzona została w latach 1990-1991 (wykonawca M. Krzanowski). W 1991 roku Małgorzata Szuster - Gawłowska przeprowadziła konserwację obrazu Matka Boska Rudzka.. W latach 1993-1994 przeprowadzono konserwację południowej kaplicy bocznej pod wezwaniem świętego Jana Nepomucena (wykonawca Grażyna Szczerbińska z zespołem). W latach 1994-1995 rozpoczęto konserwację elewacji zachodniej wg programu opracowanego przez Grażynę Szczerbińską.		Dobry - poza ścianą północną zalewaną od strony dawnego klasztoru.	
		20. <i>Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</i>	
		Odwodnienie i zabezpieczenie przeciwwilgociowe zakrystii i biblioteki nad nią oraz całej ściany północnej kościoła.	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numery i miejsce przechowywania)

Dokumenty klasztoru i wyciągi z innych źródeł opublikowane W. Wattenbach, Unkunden der Klöster Rauden und Himmelwitz, der Dominikanern und Domikanerinnen in der Stadt Ratibor. Codex Diplomaticus Silesiae, T. 2, Breslau 1859.

Acta des Fürstenbischschöflichen General-Vicariat-Amtes zu Breslau die Bauten und Reparaturen bei Kirche in Rauden, Archipresbyterat Gleiwitz... (Archiwum Kurii Diecezjalnej w Gliwicach)

22. Bibliografia

- T. Chrzanowski, M. Kornecki, Katalog zabytków Sztuki w Polsce, t. VII, województwo opolskie, z. 13, powiat raciborski, Warszawa 1967
- J. Zanoziński, Kościół pocysterski w Rudach i jego związki z architekturą cysterską w Małopolsce i na Śląsku. W: Sprawozdania Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, z. 1 1950
- Sztuka polska przedromańska i romańska do schyłku XIII wieku, Warszawa 1971 (podaje całą wcześniej publikowaną literaturę)
- Z. Świechowski, Architektura na Śląsku do połowy XIII wieku, Warszawa 1955
- M. Kutzner, Cysterska architektura na Śląsku 1200-1330, Toruń 1969
- J. Wrabec, Barokowe kościoły na Śląsku, Wrocław-Warszawa-Kraków 1986

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

Zdjęcia archiwalne publikuje A. Potthast, Geschicht der ehemanligen Cistercienser Abtei Rauden in Oberschlesien, Leobschütz 1958

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst	Dorota Głazek wrzesień 1996 roku
plany, rysunki	reprodukcje
zdjęcia, fotografie	Dorota Głazek 1995-1996
miejsca przechowywania negatywów	Archiwum Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisu prawa autorskiego.

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

[illegible]

This is a detailed topographic map of the Rudy region in Poland. The map features a grid system with numerical coordinates. Key locations include:

- Towns and Villages:** Str. Kuźnia, Kotlarnia, Goszyce, Zastawie, Sierakowice, Polska W., Twarog M., Nw. Wies, Barglowka, Bialy Dwor, Przerycie, Rudy (marked with a red square), Brantolka, Ruda Kozielecka, G. Wildeck, Zamkowa Gora, Krasiejew, Jankowice Rudzkie, Szymocice, Zwonowice, Stodoly, and Pniowiec.
- Geographical Features:** Contour lines indicating elevation (e.g., 120, 130, 140, 150, 160, 170, 180, 190, 200, 210, 220, 230, 240, 250, 260, 270, 280, 290, 300, 310, 320, 330, 340, 350, 360, 370, 380, 390, 400, 410, 420, 430, 440, 450, 460, 470, 480, 490, 500, 510, 520, 530, 540, 550, 560, 570, 580, 590, 600, 610, 620, 630, 640, 650, 660, 670, 680, 690, 700, 710, 720, 730, 740, 750, 760, 770, 780, 790, 800, 810, 820, 830, 840, 850, 860, 870, 880, 890, 900, 910, 920, 930, 940, 950, 960, 970, 980, 990, 1000). A river labeled "sadzkowego" is visible in the upper left.
- Infrastructure:** Roads (e.g., 131, 130, 137, 140, 146, 159, 169, 181, 205, 214, 222, 224, 229, 239, 240, 241, 242, 245, 258, 262, 267, 273, 297, 301, 310, 320, 330, 340, 350, 360, 370, 380, 390, 400, 410, 420, 430, 440, 450, 460, 470, 480, 490, 500, 510, 520, 530, 540, 550, 560, 570, 580, 590, 600, 610, 620, 630, 640, 650, 660, 670, 680, 690, 700, 710, 720, 730, 740, 750, 760, 770, 780, 790, 800, 810, 820, 830, 840, 850, 860, 870, 880, 890, 900, 910, 920, 930, 940, 950, 960, 970, 980, 990, 1000), railways (e.g., 131, 130, 137, 140, 146, 159, 169, 181, 205, 214, 222, 224, 229, 239, 240, 241, 242, 245, 258, 262, 267, 273, 297, 301, 310, 320, 330, 340, 350, 360, 370, 380, 390, 400, 410, 420, 430, 440, 450, 460, 470, 480, 490, 500, 510, 520, 530, 540, 550, 560, 570, 580, 590, 600, 610, 620, 630, 640, 650, 660, 670, 680, 690, 700, 710, 720, 730, 740, 750, 760, 770, 780, 790, 800, 810, 820, 830, 840, 850, 860, 870, 880, 890, 900, 910, 920, 930, 940, 950, 960, 970, 980, 990, 1000), and a railway station (Rudy).
- Other Labels:** "ACIBORSKA" (likely a road or administrative boundary), "Kol. Renerowska" (likely a railway station or industrial area), "osr. wyp." (likely a water treatment plant or industrial area), "sp. prod." (likely a factory or industrial area), "kam" (likely a quarry or stone area).

This is a detailed topographic map of the Rudy region in Poland. The map features a grid system with numerical coordinates. Key locations include:

- Towns and Villages:** Str. Kuźnia, Kotlarnia, Goszyce, Zastawie, Sierakowice, Polska W., Twarog M., Nw. Wies, Bargłowska, Biały Dwór, Przerycie, Brantolka, Ruda Kozielecka, Rudy (marked with a red star), Ruda, Jankowice Rudzkie, Szymocice, Zwonowice, Stodół, and Górki Śląskie.
- Geographical Features:** Contour lines indicating elevation, a river labeled "sosa", and various smaller settlements like Krasiejew and Podbiała.
- Infrastructure:** Roads, railways (indicated by lines with cross-ticks), and a railway station in Rudy.
- Grid and Coordinates:** The map includes a grid with numbers such as 131, 130, 126, 241, 258, 242.7, 104, 106, 114, 120, 140, 132, 146, 149, 134, 146, 203, 208, 215, 220, 230, 240, 261, 245, 189, 80, 24, 116, 847, 222, 224.4, 213, 47, 225, 230, 214.1, 205, 169, 159, 145, 181, 229, 267, 85, 239, 236, 220, 215, 208, 203, 32, 52, 51, 38, 14, 72, 76, 84, 39, 101, 117, 113, 107, 148, 145, 132, 114, 106, 104, 106, 114, 120, 140, 132, 146, 149, 134, 146, 203, 208, 215, 220, 230, 240, 261, 245, 189, 80, 24, 116, 847, 222, 224.4, 213, 47, 225, 230, 214.1, 205, 169, 159, 145, 181, 229, 267, 85, 239, 236, 220, 215, 208, 203, 32, 52, 51, 38, 14, 72, 76, 84, 39, 101, 117, 113, 107, 148, 145, 132, 114, 106, 104, 106, 114, 120, 140, 132, 146, 149, 134, 146, 203, 208, 215, 220, 230, 240, 261, 245, 189, 80, 24, 116, 847, 222, 224.4, 213, 47, 225, 230, 214.1, 205, 169, 159, 145, 181, 229, 267, 85, 239, 236, 220, 215, 208, 203, 32, 52, 51, 38, 14, 72, 76, 84, 39, 101, 117, 113, 107, 148, 145, 132, 114, 106, 104, 106, 114, 120, 140, 132, 146, 149, 134, 146, 203, 208, 215, 220, 230, 240, 261, 245, 189, 80, 24, 116, 847, 222, 224.4, 213, 47, 225, 230, 214.1, 205, 169, 159, 145, 181, 229, 267, 85, 239, 236, 220, 215, 208, 203, 32, 52, 51, 38, 14, 72, 76, 84, 39, 101, 117, 113, 107, 148, 145, 132, 114, 106, 104, 106, 114, 120, 140, 132, 146, 149, 134, 146, 203, 208, 215, 220, 230, 240, 261, 245, 189, 80, 24, 116, 847, 222, 224.4, 213, 47, 225, 230, 214.1, 205, 169, 159, 145, 181, 229, 267, 85, 239, 236, 220, 215, 208, 203, 32, 52, 51, 38, 14, 72, 76, 84, 39, 101, 117, 113, 107, 148, 145, 132, 114, 106, 104, 106, 114, 120, 140, 132, 146, 149, 134, 146, 203, 208, 215, 220, 230, 240, 261, 245, 189, 80, 24, 116, 847, 222, 224.4, 213, 47, 225, 230, 214.1, 205, 169, 159, 145, 181, 229, 267, 85, 239, 236, 220, 215, 208, 203, 32, 52, 51, 38, 14, 72, 76, 84, 39, 101, 117, 113, 107, 148, 145, 132, 114, 106, 104, 106, 114, 120, 140, 132, 146, 149, 134, 146, 203, 208, 215, 220, 230, 240, 261, 245, 189, 80, 24, 116, 847, 222, 224.4, 213, 47, 225, 230, 214.1, 205, 169, 159, 145, 181, 229, 267, 85, 239, 236, 220, 215, 208, 203, 32, 52, 51, 38, 14, 72, 76, 84, 39, 101, 117, 113, 107, 148, 145, 132, 114, 106, 104, 106, 114, 120, 140, 132, 146, 149, 134, 146, 203, 208, 215, 220, 230, 240, 261, 245, 189, 80, 24, 116, 847, 222, 224.4, 213, 47, 225, 230, 214.1, 205, 169, 159, 145, 181, 229, 267, 85, 239, 236, 220, 215, 208, 203, 32, 52, 51, 38, 14, 72, 76, 84, 39, 101, 117, 113, 107, 148, 145, 132, 114, 106, 104, 106, 114, 120, 140, 132, 146, 149, 134, 146, 203, 208, 215, 220, 230, 240, 261, 245, 189, 80, 24, 116, 847, 222, 224.4, 213, 47, 225, 230, 214.1, 205, 169, 159, 145, 181, 229, 267, 85, 239, 236, 220, 215, 208, 203, 32, 52, 51, 38, 14, 72, 76, 84, 39, 101, 117, 113, 107, 148, 145, 132, 114, 106, 104, 106, 114, 120, 140, 132, 146, 149, 134, 146, 203, 208, 215, 220, 230, 240, 261, 245, 189, 80, 24, 116, 847, 222, 224.4, 213, 47, 225, 230, 214.1, 205, 169, 159, 145, 181, 229, 267, 85, 239, 236, 220, 215, 208, 203, 32, 52, 51, 38, 14, 72, 76, 84, 39, 101, 117, 113, 107, 148, 145, 132, 114, 106, 104, 106, 114, 120, 140, 132, 146, 149, 134, 146, 203, 208, 215, 220, 230, 240, 261, 245, 189, 80, 24, 116, 847, 222, 224.4, 213, 47, 225, 230, 214.1, 205, 169, 159, 145, 181, 229, 267, 85, 239, 236, 220, 215, 208, 203, 32, 52, 51, 38, 14, 72, 76, 84, 39, 101, 117, 113, 107, 148, 145, 132, 114, 106, 104, 106, 114, 120, 140, 132, 146, 149, 134, 146, 203, 208, 215, 220, 230, 240, 261, 245, 189, 80, 24, 116, 847, 222, 224.4, 213, 47, 225, 230, 214.1, 205, 169, 159, 145, 181, 229, 267, 85, 239, 236, 220, 215, 208, 203, 32, 52, 51, 38, 14, 72, 76, 84, 39, 101, 117, 113, 107, 148, 145, 132, 114, 106, 104, 106, 114, 120, 140, 132, 146, 149, 134, 146, 203, 208, 215, 220, 230, 240, 261, 245, 189, 80, 24, 116, 847, 222, 224.4, 213, 47, 225, 230, 214.1, 205, 169, 159, 1

This is a detailed topographic map of the Rudy region in Poland. The map features a grid system with numerical coordinates. Key locations include:

- Towns and Villages:** Str. Kuźnia, Kotlarnia, Goszyce, Zastawie, Sierakowice, Polska W., Twarog M., Nw. Wies, Barglowka, Bialy Dwor, Przerycie, Rudy (marked with a red square), Brantolka, Ruda Kozielecka, G. Wildeck, Zamkowa Gora, Krasiejew, Jankowice Rudzkie, Szymocice, Zwonowice, Stodoly, Pniowiec, and Gorki Slaskie.
- Infrastructure:** The map shows a network of roads, including a railway line (labeled 'PGR') and a road (labeled '408'). There are also several smaller roads and paths.
- Geographical Features:** The map includes contour lines indicating elevation, with various peaks and valleys labeled. Notable features include 'G. Walekownia', 'Zamkowa Gora', and 'Las Ruda'.
- Other Labels:** The map contains numerous smaller labels for specific locations, such as 'Kotlarnia', 'Zastawie', 'Sierakowiczki', 'Barglowka', 'Przerycie', 'Podbiale', 'Paproc', and 'Stodoly'.

The map is oriented with North at the top. The grid lines are spaced at regular intervals, with numerical values provided for both horizontal and vertical coordinates.

1. Miejscowość

R U D Y

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Kościół d. opacki, obecnie parafia

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

parafia

par. pw. Wniebowzięcia NMP

fasada zachodnia

prezbiterium, elewacja wsch.

fasada zach. i fragment
elewacji pałacowej

Dorota Głazek

Wkładkę założył:

(imię, nazwisko, data)

PSOZ Katowice

Miejsce przechowywania negatywów:

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

Wzór ODZ 1978 r.

transept pd., elewacja wsch.

nawa boczna, pd. i kaplica Mariacka

elewacja pd.

biblioteka, elewacja pn. i pn. szczyt transeptu

1. Miejscowość
R U D Y

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
Kościół opacki, obecnie par.
pw. Wniebowzięcia NMP

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
zdjęcia

1. wewnątrz, widok ku prezbiterium
2. wewnątrz, widok na chór muzyczny
3. wewnątrz, pd. nawa boczna

Wkładkę założył: Dorota Głazeł
(imie, nazwisko, data)

PSOZ Katowice

Miejsce przechowywania negatywów:

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

transept pd. i kaplica Mariacka,

portal zachodni

kruchta pod wieżą, cz. pd.

1. Miejscowość

R U D Y

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Kościół d. opacki, obecnie
par. pw. Wniebowzięcia NMP

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

zdjęcia

wnętrze, pn. skrzydło transeptu

wnętrze, pn. nawa boczna

Wkładkę założył: Dorota Głazek
(imię, nazwisko, data)Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ Katowice

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

Wzór ODZ 1978 r.